

20. Työnvälitys¹⁾

Työmarkkinat

Työnvälitystoimisto kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

Kertomusvuonna jatkui talouselämässämme v:n 1952 jälkipuoliskolla vallinnut, edellisiin vuosiin verrattuna epäedullinen tilanne, jonka oleellisena piirteenä oli ulkomaankaupan suhdanteiden heikentyminen sekä viennin että tuonnin supistuessa. Vuoden loppupuolella alkoi tosin näkyä taloudellisen tilanteen paranemisen merkkejä, mutta tämä ei vielä vuoden loppuun mennessä ennättänyt aiheuttaa varsinaista parannusta työmarkkinatilanteeseen. Työllisyyden kannalta voikin kertomusvuotta pitää heikompana kuin vuotta 1952, jonka alkupuolisko sujui hyvien suhdanteiden ja olympiakisojen merkeissä. Sekä työnhakemusten että työnhakijain kokonaismäärät samoin kuin ilman työtä olevien työnhakijain luvut olivat pitkin kertomusvuotta korkeammat kuin v. 1952. Kausivaihtelusta johtuva talvityöttömyys oli v:n 1953 alkupuoliskolla tavallista huomattavampi ja kesti keskikeseään asti. Vuoden lopulla kausityöttömyys alkoi hieman aikaisemmin kuin v. 1952, mutta laajeni odotettua hitaammassa tahdissa ja jäi vuoden lopussa melkein samalle tasolle kuin mitä se oli edellisen vuoden päättyessä.

Tilanteen kehittyminen näkyy työnvälitystoimiston tilastolaskelmissa, jotka yksityiskohtaisesti esitetään ao. osastojen kohdalla.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna lehtori H. E. Vilkema ja varapuheenjohtajana toimittaja L. J. Nurmi. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan kauppaneuvos W. Korhonen ja rakennusneuvos J. N. Syvähuoko 11. 3. asti, josta lähtien johtaja E. M. Sorvari sekä työntekijäin edustajina sihteeri O. Närvänen ja toimitsija V. E. Pulkkinen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat, varatuomari H. G. Hallberg ja diplomi-insinööri V. J. Hintikka sekä työntekijäin edustajat, toimitsijat T. E. Anttila ja H. O. Helkavuori. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaupunginjohtaja O. A. Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 9 (v. 1952 5) kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 75 (68) asiaa. Lautakunnan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavaa:

Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot: Ekonomiliiton, Suomen sairaanhoitajain liiton Uudenmaan paikallisyhdistyksen, Lääketieteenkandidaattiseurauksen, Medicinarklubben Thoraxin, Suomen Farmaseuttiliiton, Suomen Lakimiesliiton,

¹⁾ Eräät kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa.

Suomen Muusikkojen liiton, Suomen Rakennusmestariliiton, Tuberkuloosiliiton ja Ohjelmapalvelun anomuksista saada työnvälitystoimilupa ¹⁾; SAK:n ehdotuksesta, että liitosalueella asuville työttömille varattaisiin mahdollisuus ilmoittautua työvoimaviranomaisille liitosalueella ²⁾; vanhusten huoltoa suunnittelevan komitean mietinnöstä ³⁾; nuorisotyöttömyyden torjumisesta ⁴⁾; järjestelytoimiston esityksestä työnvälitystoimiston virkojen saattamisesta säännönmukaiselle kannalle ⁵⁾; Ekonomplatser-nimistä paikanvälitystoimistoa ylläpitävien yhdistysten anomuksesta saada työnvälitystoimilupa ⁶⁾. Lautakunta teki kaupunginhallitukselle mm. seuraavat esitykset: henkisen työn osaston alaisen insinööri- ja teknikkovälityksen hoitajan nimittämisestä käyttämättä olevan 32. palkkaluokan osastonjohtajaviran vt. hoitajaksi ⁷⁾; pätevyysvaatimusten vahvistamisesta työnvälitystoimiston eräisiin virkoihin ⁸⁾; työnvälitystoimiston 50-vuotisjuhlien järjestämisestä ⁹⁾; eräiden ammatinvalinnanohjauksen virkojen järjestelystä ¹⁰⁾; aputyöläisten alaosastojen virka-ajan muuttamisesta ¹¹⁾.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleisistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuvat kolmeen alaosaan, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyömiesten alaosaan sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijöitten sekä puhdistus- ja aputyöntekijöiden alaosaan. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto.

Henkilökunta. Koko työnvälitystoimiston ja sen keskuskanslian johtajana oli filosofian maisteri E. S. Seppälä. Kirjaajana toimi neiti S. Solje ja ylivahimestarina herra V. O. Kauhanen.

Yleisen miesosaston vt. johtajana toimi herra W. O. Ahtio. Rakennus- ym. ammattimiesten alaosaan hoitajan avointa tointa ei täytetty kertomusvuoden aikana, alaosaan toimentajana oli herra A. S. Kättö. Metall- ym. ammattimiesten alaosaan hoitajana oli herra V. G. Lähikari ja toimentajana herra R. J. Ryöti, sekatyöntekijöiden alaosaan hoitajana herra T. T. Leander ja toimentajana herra M. O. Turunen. Yleisessä naisosastossa oli kotiapulaisten alaosaan hoitajana neiti S. A. Rechardt, tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosaan hoitajana filosofian maisteri K. I. Sihvonen sekä puhdistus- ja aputyöntekijöiden alaosaan hoitajana neiti L. A. Ahkia.

Henkisen työn osaston johtajana toimi filosofian maisteri Y. J. Vuorjoki. Osastonjohtajan apulaisina toimivat neiti H. L. Koski ja hovioikeuden auskultantti H. E. Quick 15. 5. saakka. Toimentajina olivat rouvat A. D. Ekroth, H. L. Kantola, A. V. Seppälä ja M. E. Turunen, vt. toimentajina rouva R. M. Salo ja neiti H. M. Venäläinen. Ylioppiläsvälityksen hoitajana oli herra T. Tenn 30. 9. saakka ja herra P. Savolainen 1. 10. lähtien sekä vt. toimistoapulaisena neiti E-S. Taulasalo.

Nuoriso-osaston johtajana toimi filosofian maisteri W. Mattlar. Vt. ammatinvalintapsykologina oli filosofian maisteri M. V. Samooja, ammatinvalintasosiologina filosofian maisteri H. A. Turja, vt. apulaispsykologina kasvatustieteen kandidaatti P. A. Saarinen 1. 10. asti ja 16. 10. lähtien kasvatustieteen kandidaatti K. Multimäki, ammatinvalinnanohjauksen apulaisina filosofian maisteri A. I. Hiitonen ja herra J. K. Mäkinen, vt. apulaisina filosofian maisterit M. Ahlakari 31. 7. saakka ja A. M. Palmén 1. 9. lähtien sekä tp. apulaisina filosofian maisterit M. T. Tuukkanen, K. Multimäki 15. 10. saakka, S. Kamu 16. 10. alkaen ja M. J. Huttunen sekä P. H. Hägglund. Toimentajina olivat rouvat A. E. Berglund ja T. K. Petäjäniemi sekä neiti A. M. Weckman, vt. toimentajina neidit D. A. Andersson ja E. I. Pirhonen sekä rouva E. J. Suhonen.

Henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston yhteisinä viranhaltijoina olivat konekirjoittajat, rouvat L. M. Koponen elokuun loppuun, A-L. Talvio, I. Nieminen syyskuun alusta sekä puhelinkeskuksen hoitaja M. A. Winkler ja vahtimestari A. Kauriala.

¹⁾ Työnlv.lk. 26.2. 10, 11 ja 12 §. — ²⁾ S:n 26.2. 14 §. — ³⁾ S:n 26.10. 67 §. — ⁴⁾ S:n 28.9. 62 §. — ⁵⁾ S:n 26.10. 66 §. — ⁶⁾ S:n 17.12. 72 §. — ⁷⁾ S:n 26.2. 7 §. — ⁸⁾ S:n 17.8. 52 §. — ⁹⁾ S:n 21.4. 29 §. — ¹⁰⁾ S:n 25.6. 44 §. — ¹¹⁾ S:n 17.12. 75 §.

Merimiesosaston johtajana toimi kertomusvuonna ekonomi N. B. Mattsson, vt. osastonjohtajana hovioikeuden auskultantti H. E. Quick 16. 5. lähtien, naisten alaosaston hoitajana neiti A. Ahovaara, toimentajana herra P. J. Tötterström ja vt. toimentajana herra K. B. Vajo.

Maatalousosaston johtajana toimi metsänhoitaja M. Valtonen.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra E. O. Auer, toimentajina rouva M. Tarkka ja neidit E. Saarela ja A. I. Vitikka.

Kustannukset. Työnvälitystoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 35 759 976 mk:aan (edellisenä vuonna 36 405 447 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 35 300 954 mk (edellisenä vuonna 36 065 237 mk).

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomus- ja edellisenä vuonna selviää seuraavasta:

Osasto	V. 1953		V. 1952	
	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä
Yleiset osastot	3 343	3 429	3 045	1 888
Henkisen työn osasto	1 162	4 051	1 458	3 963
Nuoriso-osasto	2 541	6 025	1 850	5 952
Merimiesosasto	2 580	930	3 001	1 344
Maatalousosasto	490	1 052	255	650
Ravintolaosasto	1 151	3 713	1 370	2 737
Kaikkiaan	11 267	19 200	10 979	16 534

Huoneistot. Yleiset osastot, maatalousosasto ja ravintolaosasto olivat Aleksanterinkadun 1:ssä, henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto Aleksanterinkadun 21:ssä ja merimiesosasto Satamakadun 2:ssa.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalla. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Seuraavasta asetelmasta käyvät selville koko toimiston työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset v. 1952—53:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	37 877	56.0	28 715	51.4	+ 9 162	+31.9
Naisten työnhakemukset	29 815	44.0	27 120	48.6	+ 2 695	+ 9.9
Yhteensä	67 692	100.0	55 835	100.0	+11 857	+21.2

Työnhakemusten luvun melkoinen kasvu johtuu edellä kuvatusta työllisyystilanteen heikentymisestä v:een 1952 verrattuna. Tarkasteltaessa asiaa kuukausittain oli työnhakemusten luku kuitenkin v:n 1953 heinäkuussa ja lokakuussa pienempi kuin edellisenä vuonna. Tilanteelle kausityöttömyyden kannalta keskeisessä rakennusteollisuudessa oli kuvaavaa, että rakennusammattimiesten alaosastolla oli työnhakemusten luku loka- ja joulukuussa hieman pienempi kuin edellisen vuoden vastaavina kuukausina, mikä myös osoittaa, että työtilanne pysyi vuoden lopulla odotettua hieman edullisempänä.

Työtä hakeneet henkilöt: Työnhakijoiden luvussa tapahtuivat 1952—53 seuraavat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	17 197	57.9	13 234	52.6	+ 3 963	+ 29.9
Naiset	12 501	42.1	11 919	47.4	+ 582	+ 4.9
Yhteensä	29 698	100.0	25 153	100.0	+ 4 545	+ 18.1

Tähän taulukkoon eivät sisälly ylioppilasvälityksen kautta työtä hakeneet, yht. 1 576 henkilöä.

Työnhakijoiden luvun kasvuun ovat vaikuttaneet samat syyt kuin työnhakemustenkin. Työnhakijoiden luku lisääntyi muilla paitsi merimies- ja ravintolaosastoilla. Työnhakemusten ja työnhakijain jakaantuminen eri ammattialoille, osastoille ja kuukausille selviää taulukkoliitteistä.

Tarjotut työpaikat. Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat 1952—53 seuraavat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	13 738	42.8	15 638	45.1	— 1 900	— 12.1
Naisten paikat	18 368	57.2	19 038	54.9	— 670	— 3.6
Yhteensä	32 106	100.0	34 676	100.0	— 2 570	— 7.4

Myös työpaikkatarjousten vähenemisessä kuvastuu työmarkkinatilanteen kehitys, vaikkakin vähennys on paljon pienempi kuin työnhakemusten kohdalla tapahtunut kasvu. Sitäpaitsi ei vähennystä tapahtunut kaikilla osastoilla. Maatalousosastolla sekä yleisten osastojen ammattitaitoa edellyttävissä ryhmissä lisääntyi työpaikkatarjousten luku hieman.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 210.8 työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1952 161.0 ja v. 1951 131.9.

Työnvälitykset. Työnvälitysten luvuissa tapahtuivat v. 1952—53 seuraavat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	12 508	47.3	13 890	49.7	— 1 382	— 9.9
Naisten välitykset	13 924	52.7	14 047	50.3	— 123	— 0.9
Yhteensä	26 432	100.0	27 937	100.0	— 1 505	— 5.4

Työnvälitysten kokonaisluku laski hieman. Osastoittain tapahtui nousua samoissa ryhmissä kuin työpaikkatarjoustenkin kohdalla sekä lisäksi nuoriso-osastolla.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 39.0 välitystä (v. 1952 50.0 ja v. 1951 59.4) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 82.3 välitystä (v. 1952 80.6 ja v. 1951 78.4).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluivat henkisen osaston työnhakijoihin, mutta työpaikkatarjoukset ja välitykset jakaantuivat eri osastojen tilastoihin ko. työpaikan laadun mukaisesti. Ylioppilasvälityksen toimittamia työnvälityksiä oli yhteensä 814 (edellisenä vuonna 1 372) ja ne jakaantuivat eri osastoille seuraavasti: henkisen työn osasto 564 (edellisenä vuonna 671), ravintolaosasto 23 (edellisenä vuonna 366), sekatyöntekijöiden alaosasto 43 (edellisenä vuonna 140), kotiapulaisten alaosasto 136 (edellisenä vuonna 127), tehdas- ja ammattityöntekijättärien alaosasto 5 (edellisenä vuonna 15), rakennusammattimiesten alaosasto 2 (edellisenä vuonna 12), puhdistus- ja aputyöntekijöiden alaosasto 15 (edellisenä vuonna 23), metalli- ym. ammattimiesten alaosasto 26 (edellisenä vuonna 14), maatalousosasto — (edellisenä vuonna 4). Kokonaisluvun enemmyyss v. 1952 johtuu olympiakisojen työvoimantarpeesta.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystojen ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina kauppatieteen kandidaatti A. P. Kauppinen ja ekonomi G. A. Hannén sekä työntekijäin edustajina liittopuheenjohtaja A. A. Happonen ja toimitsija A. A. Sainio. Varajäsenet olivat: työnantajien edustajina kanslianeuvos G. W. Sjöberg ja filosofian maisteri H. J. Hormio sekä työntekijäin edustajina rouva L. S. Lehto ja varatuomari V. J. W. Kanerva. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna 4 kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli filosofian maisteri Y. J. Vuorjoki.

Kertomuskauden aikana jatkui liikatuotannosta johtuva lakimiesten ylitarjonta. Kun lainopin kandidaattitutkinnon suorittaneiden luku alenee lukuvuonna 1953—54 noin 100:aan, mitä on pidettävä paremmin työmarkkinoiden tarvetta vastaavana kuin edellisten vuosien korkeampia suoritustuloksia, ja kun tämä luku seuraavina vuosina tulee jäämään alle sadan, on toiveita siitä, että lakimiesten työmarkkinat alkavat osoittaa tasapainottumisen merkkejä. Valtiotieteen kandidaattien vuosittainen suoritustulokse ei työmarkkinoiden kannalta katsottuna saisi nousta yli 70:n, kuten viime syksynä tehdyt laskelmat osoittavat. Kun lukuvuosina 1953—58 todennäköisesti tulee valmistumaan keskimäärin 80 valtiotieteen kandidaattia, näyttävät nykyinen lievä ylitarjonta ja alkusijoittumisvaikeudet jatkuvan. Parhaimmat sijoittumismahdollisuudet on ollut niillä, joilla on tilastotieteessä vähintään arvosana cum laude, mutta toistaiseksi ei kansantalouden laudatur arvosanan suorittaneillakaan ole ollut vaikeuksia työpaikan saannissa. Ekonomien kohdalla päättyivät hyvät työmarkkinat syksyllä 1952 ja ylitarjonta jatkui koko kertomusvuoden ajan. Vaikka heidän työmarkkinansa suuresti riippuvat talouselämän kehitysuunnasta, näyttää kuitenkin siltä, että jatkuva ylitarjonta on estettävissä vain siten, että etenkin miesekonomit tähänastista runsaammin siirtyvät »konttorista kentälle», ts. antautuvat myyntilinjalle tai itsenäisiksi yrittäjiksi ja heti aluksi hankkivat itselleen myynti- ja varastopuolen hyvän käytännöllisen tuntemuksen. Metsänhoitajien ja agronomien ylitarjonta on lieventyneenä jatkunut, mutta tasaantunee aivan lähivuosina, mikä johtuu opiskelijamäärän rajoittamisesta.

Kemistien sijoittumisvaikeudet ovat jatkuneet. Puunjalostusalan diplomi-insinööreillä oli kertomusvuonna vielä sijoittumisvaikeuksia. Kone- ja sähköinsinöörien kysyntä vastasi suunnilleen tarjontaa. Arkkitehteistä ja rakennusinsinööreistä oli edelleen puutetta. Teknillisistä opistoista ja kouluista valmistuneilla insinööreillä oli yleensä enemmän alkusijoittumisvaikeuksia kuin diplomi-insinööreillä.

Kansakoulunopettajien ja osittain oppikoulunopettajien puute näyttää olevan hiljalleen lieventymässä. Vähiten oli syyskaudella puutetta pätevistä suomen ja historian opettajista, eniten ruotsin ja matematiikan opettajista.

Konttorihenkilöstön kohdalla näkyvät selvimmän kiristyneiden suhdanteiden vaikutukset. Ulkomaisilla myyntimarkkinoilla kertomusvuoden lopulla tapahtunut helpottuminen ei vielä ehtinyt vaikuttaa ko. työvoiman kysyntää kohottavasti. Mieskonttoristeilla, joilla ei ollut ammatillista koulutuspätevyyttä ja riittävää kielitaitoa, samoin kuin naiskonttoristeilla, joilta puuttui erikoispätevyys, jatkuivat sijoittumisvaikeudet, mutta nämä vaikeudet vähenivät erikoistaitojen lisääntyessä, ja työvoiman puutettakin oli määrätty erikoistaidot omaavista.

Myymläapulaisten paikkoihin olisi lukumääräisesti ollut riittävästi hakijoita, mutta heidän joukossaan oli runsaasti sellaisia, jotka eivät täyttäneet asetettuja kieli- ym. vaatimuksia.

Kertomusvuoden aikana oli henkisen työn osaston alaosastojako seuraava: 1) virkamiehet, järjestöjen toimihenkilöt, korkeakoulututkinnon suorittaneet ja opettajat; 2) insinöörit ja teknikot; 3) konttorihenkilöstö; 4) myynti- ja mainoshenkilöstö; 5) muusikot ja muut taiteilijat; 6) ylioppilaat. Ylioppilaskunta toimi edelleen ylioppilaskuntien liiton huoneistossa välittäen opiskeleville ylioppilaille tilapäistöitä lukujen ohessa.

Osasto harjoitti jatkuvasti molempiin työmarkkinaosapuoliin kohdistuvaa propagandaa lehtiutisin ja -ilmoituksin, kirjeitse, puhelimitse ja henkilökohtaisen yhteydenoton kautta.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 7 259 433 mk (ed. vuonna 7 702 246 mk).

Työnhakemukset. Seuraavasta asetelmasta käyvät selville osastolle tehtyjen työnhakemusten luvussa tapahtuneet muutokset vv. 1952—53:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	8 724	46.7	7 997	44.6	+ 727	+ 9.1
Naiset	9 963	53.3	9 947	55.4	+ 16	+ 0.2
Yhteensä	18 687	100.0	17 944	100.0	+ 743	+ 4.1

Työnhakijat. Osaston työnhakijoiden luvut osoittivat seuraavia muutoksia vv. 1952—53:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	3 618	40.9	2 913	38.3	+ 705	+ 24.2
Naiset	5 233	59.1	4 698	61.7	+ 535	+ 11.4
Yhteensä	8 851	100.0	7 611	100.0	+ 1 240	+ 16.3

Sekä työnhakemusten että työnhakijain luku nousi v:sta 1952. Työnhakijain kohdalla on nousu kuitenkin vain näennäinen, koska ylioppilasväilytyksessä vasta v. 1953 voitiin laskea työnhakijain luku, ollen se 1 576. Tämä kävi mahdolliseksi vasta sitten, kun saatiin lupa kiinnittää apulainen ylioppilasväilytyksen hoitajalle. Tosiasiassa oli siis osaston eri työnhakijoiden luku laskenut, työnhakemusten noussut, mikä selittyy sillä, että toisaalta työvoiman liikkuvuus oli taloudellisen tilanteen tähden vähäinen, toisaalta heikkoa pätevyyttä ja huonoja sijoittumismahdollisuuksia edustava työvoima aiheutti entistä runsaammin työnhakemusten uusimisia. Lisäksi on otettava huomioon, että v:n 1952 suurempaan työnhakijamäärään vaikutti olympiavuoden vilkas työvoimankysyntä. Tämä näkyy selvästi konttori- ja myymälähenkilöstössä, joihin mainittu kysyntä lähinnä kohdistui, kun taas virkamies- sekä insinööri- ja teknikkoväilytyksessä tapahtui työnhakijaluvun nousua v:sta 1952. Konttorihenkilöstöön kuuluvien eri työnhakijoiden luku aleni 1952—53 4 086—3 767, myynti- ja mainoshenkilöstöön kuuluvien 1 315—1 219; virkamiesväilytyksen työnhakijaluku nousi 888—930 sekä insinööri- ja teknikkoväilytyksen 772—792. Viimemainitun nousun aiheuttivat muut paitsi teknikkoryhmä, jossa tapahtui pieni lasku. Virkamiesväilytyksessä tapahtuivat mainittavimmat nousut valtion ja kuntien virkamiesten sekä korkeakoulututkintoja suorittaneiden kohdalla.

Sekä työnhakemusten että työnhakijain luku oli suurimmillaan toukokuussa (3 080 ja 2 288) ja pienimmillään heinäkuussa (1 691 ja 1 391). Työssä olevia työnhakijoita oli, kun ylioppilasväilytyksen työnhakijoita ei huomioonoteta, keskimäärin 30.9 % (ed. vuonna 37.3 %). Vieraskuntalaisia työnhakijoita oli 16.3 % (ed. vuonna 10.5 %).

Työpaikkatarjousten luvussa tapahtuivat seuraavat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1 782	39.3	2 068	37.2	— 286	— 13.3
Naiset	2 758	60.7	3 488	62.8	— 730	— 20.9
Yhteensä	4 540	100.0	5 556	100.0	— 1 016	— 18.3

Työnvälitysten luvussa olivat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1 567	41.3	1 802	40.0	— 235	— 13.0
Naiset	2 226	58.7	2 707	60.0	— 481	— 17.8
Yhteensä	3 793	100.0	4 509	100.0	— 716	— 15.0

Työpaikkatarjouksissa ja välityksissä tapahtunut lasku oli taloudellisten suhdanteiden ja niiden aiheuttaman vähäisen työvoiman liikkuvuuden aikaansaama. Sitäpaitsi on tässäkin, kuten työnhakijoiden kohdalla otettava huomioon, että v. 1952 oli olympiavuosi. Välitysluvun laskua tapahtui eri alaosastoissa seuraavasti: konttorihenkilöstö 1817—1 453; myynti- ja mainoshenkilöstö 629—458; virkamiehet 193—165; insinöörit ja teknikot 103—84; taiteilijat 1 096—1 069. Ylioppiläsvälityksen toimittamat, edellisiin lukuihin sisällymättömät henkisen alan työnvälitykset jakaantuivat eri aloille seuraavasti: opetustoimi 125, teknilliset alat 13, liike- ja toimistoala 383, terveyden- ja sairaanhoito 11, julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 7, kirjallinen ja taiteellinen toiminta 25, yhteensä 564 (edellisenä vuonna 671).

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 411. s työnhakemusta (edellisenä vuonna 322. s). Luvun nousussa kuvastuivat työnsaannin vaikeudet. Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 20. s välitystä (edellisenä vuonna 25. s), ja sataa työpaikkatarjousta kohden 83. s välitystä (edellisenä vuonna 81. s). Viimemainittu nousu osoittaa, että työpaikkatarjoukset on saatu täytetyiksi hieman paremmin kuin edellisenä vuonna.

Nuoriso-osaston (nuorisovälitys ja ammatinvalinnan ohjaus) toimikunnan tehtävänä on ohjesäännön mukaisesti erityisesti valvoa, että työntekijä, mikäli mahdollista, osoitetaan työhön, jossa hän ansion lisäksi saa tilaisuuden sellaisen ammatin oppimiseen, missä hänellä on kehitys- ja vastaisia ansiomahdollisuuksia sekä huolehtia siitä, että työnhakijalle, mikäli mahdollista, annetaan tarpeellista ammatinvalinnanohjausta. Tämän tehtävänsä täyttämiseksi nuoriso-osasto huolehtii kiinteässä yhteistyössä koululaitoksen kanssa yleisohjauksen järjestämisestä jatko- ja keskikouluissa, jolla luodaan pohja osaston virkailijoiden antamalle henkilökohtaiselle ohjaukselle ja työhönsijoittamiselle, jonka jälkitarkkailu ja jatko-ohjaus täydentää. Tärkeän osan osaston työstä muodostivat erilliset valintakokeet ja toiminnan kehittämiseen tähtäävä tutkimustyö.

Varsinaisia jäseniä toimikunnassa olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina diplomi-insinööri G. H. M. Burmeister ja johtaja E. V. P. Varanko, työntekijäin edustajina luennoitsija O. E. Viljanen ja järjestösihteeri K. O. Järvelä sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustaja pastori A. A. W. Palmgren. Varajäseniä olivat työnantajien edustajina sosiaalineuvos A. Kaskela ja varatuomari T. V. Sivula, työntekijäin edustajina toimitsija T. E. Anttila ja toimittaja E. Salomaa sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pääjohtaja R. H. Oittinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Erityisesti ammatinvalinnan ohjaustoimintaa kehittävänä elimenä toimi edelleen kaupunginhallituksen asettama ammatinvalintakomitea, jonka puheenjohtajana oli apulaiskaupunginjohtaja P. Railo.

Nuoriso-osaston johtajana oli filosofian maisteri W. Mattlar.

Osaston harjoittama työnvälitystoiminta kohdistui yksinomaan alle 18-vuotisiin nuoriin. Sen sijaan tästä ikärajasta ei voitu pitää kiinni muun toiminnan yhteydessä. Osaston asiakkaina esiintyi siten aikuisiakin henkilöitä, joille annettiin heidän ammatinvalintaansa koskevia ohjeita ja neuvoja.

Yleisohjaus. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestettiin kansakoulujen jatkoloukilla ja kaupungissa toimivien oppikoulujen keskikouluasteen ylimmällä luokalla ammatinvalintaa palvelevaa valistustoimintaa. Tässä työssä käytettiin opetusvälineinä ammatinvalintakomitean julkaisuja: Valitsemmme ammattia (Vi väljer yrke), Minä ja ammatit (Yrket och jag), Ammatillinen koulutus kansakoulun jälkeen (Yrkesutbildning efter folkskolan) sekä Keskikoululaisen ammatinvalinta (Yrkesvalet i mellanskolan). Kansakoulujen VI luokkalaisille jaettiin ammatinvalintakomitean julkaisua *Mihin nyt?* (Vilken väg?), jonka tarkoituksena on selvittää kansakoulun 6. luokan jälkeen avautuvia koulutusmahdollisuuksia.

Oppilaiden tutustuttaminen em. aineistoon tapahtui kansakoulujen jatkoloukilla opetusohjelman puitteissa luokan opettajien toimesta, keskikouluissa sen sijaan pääasiallisesti varsinaisen opetusohjelman ulkopuolella, erityisten yhdysopettajien avulla. Ammatinvalinnanohjauksen virkailijat aloittivat säännöllisesti valistustoiminnan pitämällä kouluissa oppitunteja, joilla selostettiin toiminnan tarkoitusta. Näitä tunteja oli kertomusvuoden aikana 140 (129).

Mainittuun kirjallisuuteen perustuvaa valistustoimintaa täydennettiin osaston organi-

soimalla laajalla koululaisretkeilyllä teollisuus- ym. laitoksiin sekä elokuva- ja rainaesityksillä. Kertomusvuoden aikana toimeenpantiin kaikkiaan 811 (745) eri koululaisretkeä 124 (118) retkikohteeseen. Kevät- ja syyslukukausien aikana osallistui näihin retkiin 7 951 (7 196) oppilasta, vastaten jatkokoululaisten osalta kahta vuosiluokkaa. Elokuvaesityksiä pidettiin 94 (72). Osaston hallussa on nyt 7 elokuvaa, 4 rainaa ja kaksi ammatteja esittävää kuultokuvasarjaa. Kahteen elokuvaan sekä kaikkiin rainoihin liittyy tekstiselostuksia, joista eräitä painettujakin.

Pyrittäessä kehittämään raina- ja elokuvatoimintaa on todettu, että on miltei mahdotonta jo olemassa olevasta, valmiista kaupallisesta tuotannosta saada täysin tyydyttävää esitysmateriaalia. Tämän vuoksi olisikin paikallaan tulevaisuudessa kiinnittää huomiota tämän tuotannon kehittämiseen siten, että se erityisesti ottaisi huomioon ammatinvalinnanohjauksen tarpeet.

Pohjaa luovaan yleisohjaukseen liittyivät myös vanhempienilloissa pidetyt esitykset ammatinvalinnanohjauksesta sekä vanhempien vastaanotot henkilökohtaisen ohjauksen yhteydessä. Edellisiä oli kertomusvuonna 15 (47). Kokeilumielessä järjestettiin eräissä kansakoulussa vanhempienilta 6. luokan oppilaiden vanhemmille tarkoituksena selostaa oppilaiden mahdollisuuksia päästä ammattikouluihin. Saadun kokemuksen perusteella ilmeisesti kannattaisi jatkaa näitä 6. luokkien tilaisuuksia tulevaisuudessakin.

Soveltuvuuden selvittäminen. Koulua käyvien ohjattavien soveltuvuuden selvittämiseksi suoritettiin kertomusvuoden aikana psykologisia ryhmäkokeita kouluissa 2 738 (2 397) oppilaan kohdalla. Lisäksi suoritettiin 211 (265) yksilökoea. Viimeksimainittuun lukuun sisältyy kuitenkin pääasiallisesti koulunsa päättäneitä henkilöitä. Lääkärinlausunnot hankittiin 2 574 (2 374) koululaisesta. Opettajat antoivat omia lausuntojaan 2 574 (2 374) jatkokoulun ja oppikoulun oppilaasta sekä lisäksi 353 (382) työhön pyrkivästä ammattikoulun oppilaasta. Kaikki koululaiset saivat lisäksi opettajien ohjaamina ja yhteistyössä vanhempiensa kanssa kirjallisesti esittää ammattitoiveensa perusteluineen henkilökohtaisen ohjauksen pohjaksi.

Kansakoulujen 8-luokkalaisten testaus suoritettiin kertomusvuonna ensi kertaa vasta kevätlukukaudella, jolloin em. oppilaat ovat varttuneempia. Täten saatiin myös laaja oppikoulumateriaali kokonaisuudessaan käsitellyksi ennen kansakoulutestauksen alkamista, mikä helpotti vuosittain kasvavan testausaineiston aiheuttamaa vaikeaa tilanhautta.

Edellämainittujen selvitysten ja toimenpiteiden pohjalta osaston virkailijat antoivat kouluissa käydessään *henkilökohtaista ohjausta* 2 502:lle (2 309) jatkokoulun ja keskikoulun oppilaalle. Muita ensikertalaisia ohjattavia oli 998 (699). Uusintakäyntejä osastolla oli 753 (801), edustajien kautta neuvoa pyytäneitä 516 (367), kirjeellisesti neuvottuja 261 (234) ja puhelimitse neuvottuja 721 (573) eli kaikkiaan 5 751 (4 983).

Jälkitarkkailu ja jatko-ohjaus. Osaston eräänä tehtävänä oli ammatinvalinnanohjausta saaneiden, sekä työhön sijoitettujen että jatko-opintoja harjoittavien, menestyksen seuraaminen. Tarkkailun kohteena oli kertomusvuoden aikana 2 185 (1 527) henkilöä. Esimiehenlausuntoja työhön sijoittuneiden ohjattujen menestyksestä saatiin 475 (420) henkilöstä. Henkilökohtaista jatko-ohjausta annettiin 236 (153) henkilölle, jotka ammatillisen kehityksensä alkuvaiheessa eivät olleet tyydyttävästi menestyneet tai kaipaivat muuten lisäohjausta tai apua uuden työpaikan hankinnassa ja valinnassa.

Jälkitarkkailun yhteydessä saatettiin kertomusvuoden kuluessa päätökseen jo edellisenä vuonna aloitettu validiteettitutkimus. Se kohdistui kaikkiaan 660 ammatinvalinnanohjausta saaneeseen henkilöön. Niistä oli 273 lukiossa jatkanutta, joiden koulumenestys oli selvitetty jo edellisenä vuonna ja 387 työhönsijoittunutta, joiden menestys työssä oli selvitetty esimiehen antaman lausunnon avulla. Näin voitiin menestys työssä tai koulumenestys asettaa kriteeriksi ohjaukselle ja lisäksi tutkia yksityiskohtaisesti ammatinvalinnanohjauksen käytössä ohjaushetkellä olleiden opettajalausuntojen, kouluarvosanojen ja soveltuvuuskokeiden ennustavuutta myöhempään menestykseen nähden.

Tutkimusmateriaalin matemaattis-tilastollinen käsittely, jonka yhteydessä laskettiin mm. 1 657 korrelaatiota, johti menetelmien tarkistukseen ja parantamiseen sekä teki ohjaajille mahdolliseksi käyttää opettajalausuntoja, soveltuvuuskokeita ja kouluarvosanoja entistä paremmin hyväkseen.

Edelleen oli esimiehenlausuntojen avulla mahdollista 660 työhön sijoittuneen henkilön osalta todeta, että 379:stä ohjausta noudattaneesta on menestymättömiä ollut 49 eli

12.9 % kun taas niistä 282:sta, jotka eivät ole noudattaneet ohjausta oli menestymättömiä 105 eli 37.2 %. Epäonnistuminen sattuu siis lähes kolme kertaa useammin niille, jotka eivät noudata ohjausta.

Valintakokeet. Tässä kertomuksessa mainittujen soveltuvuuskokeiden lisäksi osasto suoritti huomattavan määrän ns. valintakokeita, joiden tarkoituksena on oppilasvalinnan helpottaminen tai työvoiman oton ratkaiseminen. Niinpä tutkittiin keväällä 1 045 (921) kaupungin valmistaviin ammattikouluihin pyrkivää kansakoulun oppilasta. Tavanmukaiset vuosittain suoritettavat valintakokeet tehtiin kertomusvuonnakin Ryttylän koulukodissa (16 tapausta). Lisäksi aloitettiin Tilastollisen päätoimiston pyynnöstä mainitun viraston hollerith-koneen käyttäjiksi nuorisovälityksen kautta pyrkivien tyttöjen soveltuvuuden selvittäminen. Niinikään suoritettiin ammatinvalinnanohjaukseen tulleille Helsingin Evankelisen Kansankorkeakoulun oppilaille soveltuvuuskokeet.

Apuvälineiden ja menetelmien kehittäminen. Kertomusvuoden aikana pyrittiin jatkuvasti kehittämään ja tehostamaan ohjausmenetelmiä. Mm. testattiin kaikki Suomen Teatterikouluun ja Taideteollisuusopistoon pyrkivät oppilaat, jotta saataisiin selville testitulosten suhde ko. aloille pyrkivien ohjattavien myöhempään menestykseen.

Tätä toimintaa on tarkoitus mahdollisuuksien mukaan edelleen jatkaa.

Vuoden aikana osoittautui hyväksi syksyllä 1952 käytäntöön otettu uudenlainen testien ryhmittely, jonka mukaan tosin eri testien standardiarvot ovat näkyvissä, mutta varsinaiseen soveltuvuusprofiiliin yhdistetään harvempiin dimensioihin useita ko. dimensioita valaisevia testituloksia. Tällainen ryhmittely antaa testitulosten käytölle suuremman luotettavuuden ja se vastaa paremmin ammatinvalinnanohjauksen tarkoitusta, jonka mukaan ei ole kysymys hienorakenteisesta analyysistä, vaan ammattisektorin määräämisestä.

Lukuisia uusia kielellisiä, matemaattisia, visualisointi- sekä graafisia ja manuaalisia testejä laadittiin kertomusvuoden aikana. Tämän lisäksi laskettiin interkorrelaatiot ja reliabiliteetit käytetyistä testisarjoista.

Karakterologisella testirintamalla saatiin vahvaa täydennystä, sillä vuoden aikana omaksuttiin kaksi uutta persoonallisuustestiä ja käännettiin suomenkielelle tunnettu amerikkalainen harrastustesti.

Psykologisten kokeiden jatkuvan käytön helpottamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi koottiin tähänastiset kokemukset ja kirjoitettiin ohjeet testimateriaalin käsittelyä varten ammatinvalinnanohjauksessa. Tämän tärkeän työn lisäksi saatiin valmistumisvaiheeseen Zulliger-testiä koskeva tutkimus, joka tulee merkityksellisesti palvelemaan testin erittäin laajaa käyttöä soveltuvuustutkimuksessa.

Kouluissa käytetystä ohjausmateriaalista uusittiin julkaisut Valitsemme ammattia (Vi väljer yrke) sekä työkirja Minä ja ammatit (Yrket och jag), joista viimeksi mainittu muutettiin saatujen kokemusten perusteella kokonaan uuteen asuun. Kertomusvuonna otettiin niinikään käyttöön tarkistettut ja parannetut ammatinvalinnanohjauslomakkeet.

Nuorison työnvälitys kohdistui yksinomaan alle 18 vuoden ikäisiin, jotka esiintyvät seuraavassa työnvälitystilastossa riippumatta siitä, olivatko he saaneet ammatinvalinnanohjausta vai ei. Ohjauksen saaneista hakeutuu huomattava osa eri kouluihin kartuttamaan tietojään, eikä ole välittömästi työhönsijoitustoimenpiteen tarpeessa.

Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 6 884 työnhakemusta. Runsaimmin tehtiin uusia työnhakemuksia huhti—kesäkuun aikana, jolloin koululaiset pyrkivät sijoittumaan työhön.

Työnhakemusten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavasti:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	3 504	50.9	2 198	47.7	+1 306	+59.4
Tyttöjen työnhakemukset	3 380	49.1	2 411	52.3	+ 969	+40.2
Yhteensä	6 884	100.0	4 609	100.0	+2 275	+49.4

Työnhakemukset lisääntyivät kiristyneestä työmarkkinatilanteesta johtuen edelleen kertomusvuonna sekä poikien että tyttöjen kohdalla. V:n 1951 lukuun (3 323) verrat-

tuna työnhakemusten määrä oli kertomusvuoden aikana enemmän kuin kaksinkertainen.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 3 693, joista poikia 1 820 eli 49.3 % ja tyttöjä 1 873 eli 50.7 %.

Työnhakijoita koskevat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 820	49.3	1 407	45.9	+413	+29.4
Tytöt	1 873	50.7	1 656	54.1	+217	+13.1
Yhteensä	3 693	100.0	3 063	100.0	+630	+20.6

Työnhakijaluvun lisääntymiseen vaikutti kiristyneen työmarkkinatilanteen lisäksi myös 14—17-vuotiaiden kohdalla jo ilmeiseksi käynyt ikäluokkien kasvu, joka lähivuosina tulee varsin huomattavaksi.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri työaloille kuvaa seuraava taulukko:

Ammattiala:	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	5	0.3	2	0.1	7	0.2
Teollisuus ja käsityö	536	29.4	107	5.7	643	17.4
Rakennustyöt	12	0.7	—	—	12	0.3
Henkinen työ	100	5.5	672	35.9	772	20.9
Liikenne	121	6.6	—	—	121	3.3
Ravintola ja hotelliliike	1	0.1	11	0.6	12	0.3
Taloustoimet	—	—	105	5.6	105	2.9
Erinäiset toimet	1 045	57.4	976	52.1	2 021	54.7
Yhteensä	1 820	100.0	1 873	100.0	3 693	100.8

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia 20.2 % (21.3).

Työpaikkatarjoukset. Monta vuotta kestänyt nuoren työvoiman huomattava puute vaihtui kertomusvuonna eräänlaiseksi työpaikkojen niukkuudeksi, jolla ei kuitenkaan vielä ollut varsinaisen nuorisotyöttömyyden leimaa, joskin työpaikkojen hankinta koko kertomusvuonna tuotti vaikeuksia tilanteen antaessa etenkin keväällä aihetta vakavaan huolestumiseen.

Työpaikkatarjousten määrä muuttui edelliseen vuoteen verraten seuraavasti:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	1 338	45.0	1 324	42.9	+ 14	+1.1
Tyttöjen paikat	1 633	55.0	1 764	57.1	—131	—7.4
Yhteensä	2 971	100.0	3 088	100.0	—117	—3.8

Työpaikkatarjousten väheneminen ei ollut kovin suuri. On kuitenkin otettava huomioon, että käytännöllisesti katsoen kaikki paikat oli hankittava, kun sen sijaan aikaisempina vuosina nuorilla on ollut runsaasti ilman erityistä hankintatoimintaa saatuja työpaikkoja tarjolla.

Tarjotut työpaikat jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala:	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	18	1.3	8	0.5	26	0.9
Teollisuus ja käsityö	358	26.8	143	8.7	501	16.9
Rakennustyöt	23	1.7	—	—	23	0.8
Henkinen työ	67	5.0	499	30.6	566	19.0
Liikenne	29	2.2	—	—	29	1.0

Ammattiala:	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Ravintola ja hotelliliike	2	0.1	19	1.2	21	0.7
Taloustoimet	—	—	359	22.0	359	12.1
Erinäiset toimet	841	62.9	605	37.0	1 446	48.6
Yhteensä	1 338	100.0	1 633	100.0	2 971	100.0

100 työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 231.7 työnhakemusta (v. 1952 149.3 ja v. 1951 99.8). Luvun nousu osoittaa kiristynyttä työmarkkinatilannetta.

Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 2 305, josta poikien välityksiä 1 164 eli 50.5 % ja tyttöjen 1 141 eli 49.5 %. Välityksissä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut seuraavia muutoksia:

	1953		1953		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	1 164	50.5	959	46.5	+205	+21.4
Tyttöjen välitykset	1 141	49.5	1 102	53.5	+39	+3.5
Yhteensä	2 305	100.0	2 061	100.0	+244	+11.8

Työnvälitykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala:	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	15	1.3	7	0.6	22	1.0
Teollisuus ja käsityö	324	27.8	122	10.7	446	19.3
Rakennustyöt	21	1.8	—	—	21	0.9
Henkinen työ	50	4.3	389	34.1	439	19.0
Liikenne	27	2.3	—	—	27	1.2
Ravintola ja hotelliliike	2	0.2	19	1.7	21	0.9
Taloustoimet	—	—	120	10.5	120	5.2
Erinäiset toimet	725	62.3	484	42.4	1 209	52.5
Yhteensä	1 164	100.0	1 141	100.0	2 305	100.0

100 työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 33.5 välitystä (v. 1952 44.7) ja 100 työpaikkatarjousta kohden 77.6 välitystä (v. 1952 69.7). Välityksistä oli varsinaisia oppilaspaikkoja pojille 338 eli 29.0 % kaikista poikien välityksistä, tytöille 463 eli 40.6 % tyttöjen välityksistä eli yhteensä 801 varsinaista oppilaspaikkaa, mikä on 34.8 % välitysten kokonaismäärästä. Vuoden 1952 vastaavat prosenttimäärät olivat 39.1 ja 60.3. Tilapäistöihin välitettiin 140 poikaa ja 29 tyttöä, yhteensä 169 eli 7.3 % kaikista välityksistä.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 13 449 654 mk (edellisenä vuonna 12 813 320 mk).

Osaston virkailijat osallistuivat vuoden aikana sekä esitelmin että artikkelein toiminnan tunnetuksi tekemiseen ja valistustyöhön.

Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajain edustajina merikapteeni B. Hilbert ja perämies L. G. Lindström sekä työntekijäin edustajina sihteeri B. E. Johansson ja asiamies H. J. Löfström. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina prokuristi N. Flittner ja kapteeni A. B. Korhonen sekä työntekijäin edustajina asiamies E. M. Larsson ja sihteeri E. J. Vainio. Toimikunta koontui kertomusvuonna 2 kertaa.

Osastonjohtajana oli ekonomi N. B. Mattson sekä hänen ollessaan virkavapaana 16. 5. — 31. 12. hovioikeuden auskultantti H. E. Quick.

Kauppamerenkululle merkitsi kulunut vuosi rahtimarkkinoiden kannalta yhä jatkuvaa kireätä kilpailua, jossa maamme huomattavalta osalta yli-ikäinen tonnistot ei aina kyennyt tasaveroisesti kilpailemaan kansainvälisillä markkinoilla. Tämä ilmiö oli havaittavissa jo edellisen vuoden lopussa aiheuttaen sen, että useita kymmeniä vanhempia aluksia oli pakko ottaa pois liikenteestä talven ajaksi, mikä luonnollisesti merkitsi ensi kerran moniin vuosiin työttömyyttä merimiesten keskuudessa. Työhönsijoitusvaikeudet olivat varsin huomattavat jo heti kertomusvuoden alusta alkaen, jatkuen tämä ilmiö

sellaisenaan melkein koko vuoden. Keväällä, huhti—toukokuussa tilanne tosin parani lyhyeksi ajaksi tuntuvasti, johtuen lähinnä talveksi telakoitujen laivojen liikenteeseen ottamisesta sekä huomattavista uudishankinnoista. Viimeksi mainitusta syystä tilanne vilkastui jonkin verran myös kertomusvuoden lopussa.

Kiristyneen työllisyystilanteen johdosta oli työntekijäin tavanmukainen vaihtuminen laivoissa poikkeuksellisen vähäistä, ja näin ollen voitiin esim. ensi kertaa merille pyrki-
jöitä sijoittaa hyvin vähäinen määrä verrattuna edelliseen vuoteen. Työvoiman tarjonta on koko katsauskauden ollut kaikkien ammattiryhmien kohdalta hyvä, ylittäen säännöl-
lisesti kysynnän. Eräissä konepuolen ammattiryhmissä ovat työnhakijat joutuneet odot-
tamaan vuoroaan yli puoli vuotta.

Vuoden lopussa kuului kauppalaivastoomme 613 alusta, joiden yhteinen bruttovetois-
uus oli 675 544 tonnia. Alusten lukumäärä oli kertomusvuoden päättyessä 613 (v. 1952
626 ja v. 1939 861).

Vuosi 1953 muodostui kaikesta huolimatta merkkivuodeksi kauppalaivastollemme
sikäli, että sen bruttovetoisuus saavutti ja jopa ylitti sodan edellisen tason. Kauppalaiv-
vastomme käsitti vuoden lopussa yhteensä 675 544 bruttotonnia, mikä on n. 6 000 tonnia
enemmän kuin v. 1939. Kokonaislisäys viime vuoden aikana oli 43 699 bruttotonnia.
Höyryaluksia oli kertomusvuoden päättyessä 338, moottorialuksia 147 ja purjealuksia 128.
Höyrytonnisto on huomattavasti pienempi kuin ennen sotia, mutta moottoritonnisto on
viisinkertaistunut. Säiliöaluksien bruttotonnimäärä on 11 kertaa suurempi, ollen nyt
82 700. Huolimatta siitä, että kauppalaivastomme on saavuttanut nyt sodanedellisen
tason, on sen tarjoamien työtilaisuuksien lukumäärä kuitenkin pienentynyt, sillä ennen
sotia antoi tonnistomme työtä n. 10 000 työntekijälle, kun sensijaan nykyinen tonnisi-
stomme vain n. 8 000:lle.

Helsingin satamaan saapuneiden alusten luku oli kertomusvuoden aikana 1 937 ja
niiden vetoisuus 1 789 605 nettorekisteritonnia (edellisenä vuonna 2 497 alusta ja 2 214 801
nettorekisteritonnia).

Osasto oli kertomusvuonna, kuten aikaisempinakin vuosina, läheisessä yhteistyössä
merialan eri ammattiliittojen kanssa. Suomen Merimies-Uniönin marraskuussa järjestä-
millä luottamusmieskursseilla osastonjohtaja esitelmöi merimiesvälytyksestä. Myös meri-
miesradiossa on esitelmöity ajankohtaisista merimiesvälytyksestä koskevista kysymyksistä.
Osastonjohtaja suoritti jatkuvasti neuvottelu- ja tutustumiskäyntejä sekä laivanvarusta-
jain konttoreihin että laivoihin. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön 16. 12.
Helsingissä järjestämällä neuvottelupäivillä, joiden tarkoituksena oli yhtenäistää käytän-
nössä vuorojärjestelmän soveltamista, alusti osastonjohtaja useita alaa koskevia ajan-
kohtaisia kysymyksiä. Osasto oli myös kiinteässä yhteistyössä Ruotsin merimiesvälytyksen
kanssa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 2 773 402 mk (edellisenä vuonna
2 831 096 mk).

Työnhakemusten lukumäärässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutok-
sia seuraavasti:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemuksia	3 305	87. 2	3 947	87. 1	— 642	— 16. 3
Naisten työnhakemuksia	485	12. 8	585	12. 9	— 100	— 17. 1
Yhteensä	3 790	100. 0	4 532	100. 0	— 742	— 16. 4

Suurin työnhakemusten määrä oli heinäkuussa, 1 053 työnhakemusta ja pienin tam-
mikuussa, 526 työnhakemusta.

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

	1953		1952	
	Luku	%	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 418	37. 4	1 642	36. 2
Konehenkilökuntaa	1 367	36. 1	1 694	37. 4
Taloushenkilökuntaa (502 mp. + 485 np.)	987	26. 0	1 175	25. 9
Muut	18	0. 5	21	0. 5
Yhteensä	3 790	100. 0	4 532	100. 0

Työtä hakeneiden henkilöiden luvussa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 250	88. 8	2 517	87. 6	— 267	— 10. 6
Naiset	284	11. 2	355	12. 4	— 71	— 20. 0
Yhteensä	2 534	100. 0	2 872	100. 0	— 338	— 11. 8

Työnhakijain luku oli suurin toukokuussa, 976 hakijaa, ja pienin tammikuussa, 505 hakijaa. Työnhakijain kokonaismäärän lasku aiheutui kiristyneestä työtilanteesta, joka vähensi huomattavasti työpaikasta toiseen siirtyneiden lukua. Ensi kertaa merille pyrkivien lukumäärä oli samasta syystä kertomusvuonna poikkeuksellisen pieni.

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakaantuivat seuraavasti:

	1953		1952	
	Luku	%	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	967	38. 2	1 077	37. 5
Konehenkilökuntaa	930	36. 7	1 073	37. 4
Taloushenkilökuntaa (336 mp. + 284 np.)	620	24. 4	709	24. 7
Muut	17	0. 7	13	0. 4
Yhteensä	2 534	100. 0	2 872	100. 0

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia miehiä 981 eli 34. 4 % kaikista miehistä ja naisia 80 eli 28. 2 % kaikista naisista, yhteensä 1 066, mikä on 42 % koko työnhakijamäärästä.

Työpaikkatarjousten vaihtelut vv. 1952—1953 käyvät selville allaolevasta asetelmästä:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	2 470	84. 4	3 204	83. 9	— 734	— 22. 9
Naisten paikat	455	15. 6	617	16. 1	— 162	— 26. 3
Yhteensä	2 925	100. 0	3 821	100. 0	— 896	— 23. 4

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 129. 6 työnhakemusta (v. 1952 118. 6).

Työpaikkatarjousten vähentymiseen vaikutti ratkaisevasti huomattavalta osaltaan yli-ikäisen tonnistomme heikentynyt kilpailukyky kansainvälisillä rahtimarkkinoilla, joka pakoitti telakoimaan syys- ja talvikuukausien ajaksi useita kymmeniä vanhempia aluksia, mikä aiheutti työtilaisuuksien vähentymisen useiksi kuukausiksi.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri aloille seuraavasti:

	1953		1952	
	Luku	%	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	1 007	34. 4	1 335	34. 9
Konehenkilökuntaa	902	30. 8	1 175	30. 8
Taloushenkilökuntaa (483 mp. + 455 np.)	938	32. 1	1 279	33. 5
Muut	78	2. 7	32	0. 8
Yhteensä	2 925	100. 0	3 821	100. 0

Työnvälitysten määrässä tapahtuneet muutokset vv. 1952—1953 käyvät ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	2 338	84. 1	2 954	84. 0	— 616	— 20. 9
Naisten välitykset	443	15. 9	561	16. 0	— 118	— 21. 0
Yhteensä	2 781	100. 0	3 515	100. 0	— 734	— 20. 9

Muihin kuntiin toimitettiin välityksiä yhteensä 773, mikä on 27.6 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 770 eli 21.9 %). Tilapäisiin toimiin oli välityksiä yhteensä 77, mikä on 2.8 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 65 eli 1.8 %).

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 73.4 välitystä (edellisenä vuonna 81.1 välitystä) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 95.1 välitystä (edellisenä vuonna 92 välitystä).

Välityksiä oli eniten kesäkuussa, 403, ja vähiten helmikuussa, 78.

Välitykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

	1953		1952	
	Luku	%	Luku	%
Kansihenkilökuntaa	965	34.6	1 236	35.2
Konehenkilökuntaa	865	31.0	1 096	31.2
Taloushenkilökuntaa (441 mp.+443 np.)	884	31.7	1 159	33.0
Muut	76	2.7	24	0.6
Yhteensä	2 790	100.0	3 515	100.0

Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työntekijäin edustajina maanviljelysneuvos M. J. Kaltio ja kapteeni R. E. Norrback sekä työntekijäin edustajina liittopuheenjohtaja E. Antikainen ja agronomi H. Tiainen. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina agronomit T. T. Ora ja J. R. B. Bäcks sekä työntekijäin edustajina liitosihteri K. H. J. Vähätalo ja sihteri J. E. Auer.

Maatalousosaston johtajana oli metsänhoitaja M. Valtonen.

Maatalouden kannalta oli kulunut vuosi yleensä normaali ja tyydyttävä. Kasvukausi oli runsassateinen, mutta silti vilja tuleentui normaalisti ja sadot olivat tyydyttävät, ehkä normaalia vähän paremmatkin. Sadonkorjuuväkeä oli tarpeeksi saatavissa, mutta ammattitaitoista työvoimaa olisi haluttu enemmän.

Metsätaloudessa oli alkupuoli vuotta hiljaista. Puutavaran hinnat olivat laskeneet, kauppia ei syntynyt, ja niin ollen metsätyömaita oli tavallista vähemmän. Syyspuolella tilanne parani. Hintojen kohottua tehtiin varsinkin sahapuukauppoja. Paperipuumarkkinatkin vilkastuivat jonkin verran, joten pinotavaran tekoa ilmaantui useammalla suunnalla. Sääsuhteet metsätalouden kannalta olivat tyydyttävät, syyspuoli oikein hyväkin. Ammattitaitoinen metsätyöväki saatiin sijoitetuksi työmaille. Metsätyönjohtajien sijoit- tamismahdollisuudet olivat koko vuoden vaikeat.

Työllisyyspolitiikkaa silmälläpitäen Helsingin kaupunki järjesti alueellaan molempina hakkuukausina metsätyömaan, jonne maatalousosaston toimesta osoitettiin työasiainlautakunnan toivomuksesta 162 miestä. Työtä vastaanotti vain 53 miestä, joista suurimman osan työsuhde oli lyhytaikainen. Työmaan miesvahvuus ei kohonnut 30 mieheen muulloin kuin maaliskuussa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 1 220 279 mk (edellisenä vuonna 1 140 496 mk).

Työnhakemusten määrässä tapahtuivat edelliseen vuoteen verrattuna seuraavat muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	2 265	73.0	1 628	72.7	+ 637	+ 39.1
Naisten työnhakemukset	839	27.0	610	27.3	+ 229	+ 37.5
Yhteensä	3 104	100.0	2 238	100.0	+ 866	+ 38.7

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat muutokset seuraavat:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	1 259	71.3	1 077	73.8	+ 182	+ 16.8
Naiset	506	28.7	382	26.2	+ 124	+ 32.5
Yhteensä	1 765	100.0	1 459	100.0	+ 306	+ 21.0

Työnhakijoista oli vieraspaikkakuntalaisia keskimäärin 75% (edellisenä vuonna 77 %).

Eniten työnhakijoita, 739 eli 26.4 % työnhakijoiden kokonaismäärästä, kuului ammattiryhmään muut maanviljelystyöntekijät. Lähinnä suurimmat ryhmät olivat karjakot 484 eli 17 %, metsätyömiehet 465 eli 16.6 % ja muonamiehet 418 eli 14.9 %.

Työpaikkatarjouksissa tapahtui seuraavia muutoksia edelliseen vuoteen verraten:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 468	67.7	1 472	72.4	— 4	— 0.3
Naisten paikat	700	32.3	562	27.6	+ 138	+ 24.6
Yhteensä	2 168	100.0	2 034	100.0	+ 134	+ 6.6

Tarjotuista paikoista kuului ryhmään muut maanviljelystyöntekijät 691 eli 31.9 %, ryhmään metsätyömiehet (hakkuumiehet) 366 eli 16.9 %, karjakoiden ryhmään 270 eli 12.4 % ja muonamiesten ryhmään 187 eli 8.8 %.

Vuoteen 1952 verrattuna tapahtui *työnvälitysten* määrässä seuraavia muutoksia:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	1 238	76.1	1 269	78.1	— 31	— 2.4
Naisten välitykset	388	23.9	355	21.9	+ 33	+ 9.3
Yhteensä	1 626	100.0	1 624	100.0	+ 2	+ 0.1

Ylioppiläsvalityksen työpaikkavälityksiä ei ollut.

Kuten ylläolevien taulukoiden muutossarakkeista selviää, ovat työnhakijoiden ja -hakemusten määrät edellisestä vuodesta nousseet. Muilla aloilla esiintyneen työttömyyden johdosta hakeutui ennen maatalousalalla työskennellyttä väkeä jonkin verran takaisin tälle alalle. Samasta työttömyyden pelosta lieenee johtunut, että työpaikkatarjousten määrät miesten kohdalla pysyivät ennallaan. Varsinkaan perheellinen maatyöväki ei ollut nyt kovin halukasta muuttoihin.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 143.2 työnhakemusta (v. 1952 110.0). Sataa työnhakemusta kohden toimitettiin kertomusvuonna 52.4 välitystä (edellisenä vuonna 72.6) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 75.0 välitystä (edellisenä vuonna 79.8).

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat L. Vuoristo ja U. A. Heinonen sekä työntekijäin edustajina toimittaja Y. Karisalmi ja hovimestari T. Kirjavainen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat K. Koskinen ja M. P. Salmi sekä työntekijöiden edustajina toimitsija A. V. Fredriksson ja vahtimestari V. Örn.

Kertomusvuonna toteutui niiden piirien harras toivo, jotka lähinnä ovat olleet vastuussa koulutetun työvoiman jälkikasvun turvaamisesta ravintola-alalla. Ajanmukaisen ammattikoulun rakennustyöt aloitettiin nimittäin viime heinäkuussa. Suomen Hotelli- ja Ravintolakoulun aikanaan aloittaessa toimintansa laajentunein koulutusmahdollisuuksin, voidaan odottaa ammattiaan valitsevan nuorison parhaimmiston nykyistä enemmän kiinnostuvan ravintola-alasta. Myönteinen kehitys tässä suhteessa tulee myös edistämään osaston toimintatehoa.

Ravintolaosaston tilastot osoittavat työvoiman kysynnän, tarjonnan ja välitysten vähentyneen kertomusvuonna edelliseen vuoteen verraten. Tämä johtui siitä, että kertomusvuonna ei työmarkkinoita vilkastuttanut olympiakisojen tapainen poikkeuksellinen tekijä. Laskelmien mukaan oli olympiakisojen osuus vähintään n. 8 % työpaikkatarjousten kokonaismäärästä (5 889), vähintään n. 13 % työnhakijoiden kokonaismäärästä (3 782) ja vähintään n. 11 % välitysten kokonaismäärästä (4 246) v. 1952. Kun edellä mainittuja prosenttilukuja vastaavat määrät vähennetään ko. kokonaismäärästä ja jäännöslukuja verrataan kysynnän, tarjonnan ja välitysten kokonaismääriin kertomusvuonna (työpaikkatarjouksia 5 495, työnhakijoita 3 553 ja välityksiä 4 231) voidaan todeta, että tältä kannalta asiaa katsoen kysyntä kasvoikin kertomusvuonna n. 2 %, tarjonta n. 8 % ja välitysmäärä n. 12 % edelliseen vuoteen verraten. Ylioppilasvälityksen työpaikkatarjoukset ja välitykset on otettu laskelmissa huomioon.

Osaston mainostoiminta keskittyi kertomusvuonna pääasiassa sanomalehti-ilmoitteluun ja -kirjoitteluun sekä kiertokirjeiden ja mainoskorttien, kuten myös mainoslehtisten jakamiseen työnhakijoille.

Yhteistoiminta alan työmarkkinajärjestöjen ja Oy. Alkoholiliike Ab:n ravintolatoimiston kanssa jatkui kertomusvuonnakin luottamuksellisenä. Osastolla oli tilaisuus julkaista työnvälitystä koskevia kirjoituksia Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liiton äänenkannattajassa.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 3 035 164 mk (edellisenä vuonna 3 146 184 mk).

Työnhakemukset. Vuoteen 1952 verraten tapahtuivat työnhakemusten määrässä asetelman mukaiset muutokset:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	920	11.5	1 045	13.7	— 125	— 12.0
Naiset	7 088	88.5	6 561	86.3	+ 527	+ 8.0
Yhteensä	8 008	100.0	7 606	100.0	+ 402	+ 5.3

Työnhakemusten määrä oli kertomusvuonna suurempi kuin edellisenä vuonna johdettujen etupäässä siitä, että ravintolatyöhön hakeutui viime vuosina muilla aloilla, esim. ompelualalla toimineita entisiä ravintolatyöntekijöitä, joita talouselämässämme esiintyneiden vaikeuksien takia jäi kertomusvuonna työttömiksi. Heidän sijoittamisensa työhön ei aina käynyt nopeasti.

Työnhakemusten jakaantumista ammattiryhmittäin kuvastaa seuraava taulukko:

	Miehet	Naiset	Yht.	%
Johtohenkilöstö	167	385	552	6.9
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	214	2 876	3 090	38.6
Keittiöhenkilöstö	178	3 654	3 832	47.8
Eteisvahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat	323	123	446	5.6
Muut	38	50	88	1.1
Yhteensä	920	7 088	8 008	100.0

Johtohenkilöstön ryhmässä lisääntyivät työnhakemukset 134:stä 167:ään miesten kohdalla ja 308:sta 385:een naisten kohdalla edelliseen vuoteen verraten. Vanhempiin ikäluokkiin kuuluneiden hovimestareiden sijoittamisessa esiintyneet vaikeudet lisäsivät työnhakemuksia varsinkin kertomusvuoden loppupuolella, jolloin kysyntä väheni ravintolaelämän hiljentymisen vuoksi.

Työnhakijat. Edelliseen vuoteen verraten olivat muutokset työnhakijoiden kokonaismäärässä seuraavat:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	415	11.7	512	13.5	— 97	— 18.9
Naiset	3 138	88.3	3 270	86.5	— 132	— 4.0
Yhteensä	3 553	100.0	3 782	100.0	— 229	— 6.1

Työnhakijoita oli eniten huhtikuussa (877) ja vähiten joulukuussa (554).

Työssä olevia työnhakijoita oli 39.4 % (edellisenä vuonna 21.2 %) kaikista työnhakijoista.

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 47.3 % (edellisenä vuonna 45.1 %).

Työnhakijoiden jakaantumista ammattiryhmittäin esittää seuraava taulukko:

	Miehet	Naiset	Yht.	%
Johtohenkilöstö	64	208	272	7.7
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	120	1 194	1 314	37.0
Keittiöhenkilöstö	76	1 654	1 730	48.7
Eteisvahtimestarit, portierit ja hot.siivoojat	144	58	202	5.7
Muut	11	24	35	0.9
Yhteensä	415	3 138	3 553	100.0

Naishovimestareiden ja emäntien kysynnän kasvu lisäsi työnhakijoita johtohenkilöstön ryhmässä: edellisenä vuonna 249, kertomusvuonna 272 työnhakijaa. Sopivia ehdokkaita koetettiin nimittäin hankkia entistä vilkkaammalla sanomalehti-ilmoittelulla. Työnhakijoita ilmoittautui lukumääräisesti yleensä riittävästi, mutta kaikki eivät täyttäneet työnantajien asettamia, toisinaan varsin suuria pätevyysvaatimuksia. Emännän paikkoihin pyrki tavallista enemmän emäntäkoulun käyneitä ja kotitalousneuvojakurssin suorittaneita nuoria naisia. Anniskeluravintoloissa suoritettua harjoittelun riittämättömyys tai puuttuminen rajoitti kuitenkin heidän sijoittamistaan anniskeluravintoloiden emänniksi, joiksi he yleensä innokkaaimmin pyrkivät. Työnantajien tarjoamia harjoittelijan ja keittäjän apulaisen paikkoja he eivät erikoisemmin halunneet ottaa vastaan.

Keittiömestarien, kokkien ja kylmäkköjen ammattipätevyyden oikea arviointi tuotti kertomusvuonnakin eräissä tapauksissa hankaluuksia. Työtodistusten arvolauseet ja ammattinimitykset sekä saadut lausunnot olivat nimittäin aika usein ristiriitaisia. Työnhakijoiden piirissä ilmeni epätietoisuutta pätevyysvaatimuksista. Työnvälityksen ja varmaan koko alan kannalta olisikin suotavaa, että ainakin keittiömestareiksi aikovilla olisi tilaisuus esittää taitonäyte jollekin arvovaltaiselle elimelle ns. mestarinkirjan saamiseksi. Tällä olisi kannustava ja itseluottamusta antava merkitys. Mainittakoon, että esim. Ruotsissa tähän on mahdollisuus v:sta 1952 lähtien.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten kohdalla tapahtui seuraavia muutoksia edelliseen vuoteen verraten:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	286	5.2	515	8.7	— 229	— 44.5
Naiset	5 209	94.8	5 374	91.3	— 165	— 3.1
Yhteensä	5 495	100.0	5 889	100.0	— 394	— 6.7

Ylioppilasvälityksen saamat 33 työpaikkatarjousta naisille sisältyvät edellä olevaan taulukkoon.

Miesten kohdalla tapahtunut työpaikkatarjousten vähentyminen johtui ennen kaikkea siitä, että v. 1952 tarjottiin runsaasti työtilaisuuksia ylioppilastarjoilijoille.

Ammattiryhmittäin jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavasti:

	Miehet	Naiset	Yht.	%
Johtohenkilöstö	47	153	200	3.7
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	115	1 609	1 724	31.6
Keittiöhenkilöstö	62	3 310	3 372	61.7
Eteisvahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat	49	89	138	2.5
Muut	13	15	28	0.5
Yhteensä	286	5 176	5 462	100.0

Yllä olevaan tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellä mainitut 33 työpaikkatarjousta naisten kohdalla.

Samoin kuin työnhakijoiden parani kertomusvuonna myös työpaikkatarjousten taso. Helsingin ja maaseudun suurhotellit ja ravintolat tilasivat yhä useammin vaativiinkin tehtäviin henkilökuntaa.

Kassoja, portiereja, hotellisiivoojia ja harjoittelijoita tilattiin suhteellisen runsaasti, mutta eteisvahtimestareiden kysyntä oli sitä vastoin vähäistä tarjontaan verrattuna. Erityistä huomiota kiinnitti se, että varsinkin maaseudun ravintolat tilasivat keittäjien ja kylmäkköjen asemesta tavallista runsaammin ns. keittäjäkylmäkköjä ja kylmäkkökeittäjiä. Vanhempien työntekijöiden joukosta löytyi yleensä sopivia ehdokkaita tällaisiin yhdistettyihin tehtäviin, kun sen sijaan nuoret keittäjät ja kylmäköt olivat harvemmin riittävästi perehtyneet toistensa ammattialaan.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 145.7 työnhakemusta. Tämä ns. rasitusluku oli edellisenä vuonna 129.2.

Työnvälitykset. Vuoteen 1952 verraten tapahtui työnvälitysten määrässä seuraavia muutoksia:

	1953		1952		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	223	5.3	402	9.5	— 179	— 44.5
Naiset	4 008	94.7	3 844	90.5	+ 164	+ 4.3
Yhteensä	4 231	100.0	4 246	100.0	— 15	— 0.4

Ylioppilasvälityksen suorittamat 23 välitystä naisille sisältyvät edellä olevaan taulukoon.

Maaseudulle toimitettuja välityksiä oli kaikkiaan 490 eli 11.6 % kaikista välityksistä (edellisenä vuonna 454 eli 10.7 %). Niitä oli eniten kesäkuussa (62), jolloin maaseudun kesäravintoloihin toimitettiin henkilökuntaa.

Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla:

	Miehet	Naiset	Yht.	%
Johtohenkilöstö	26	84	110	2.6
Tarjoiluhenkilöstö ja kassat	102	1 287	1 389	33.0
Keittiöhenkilöstö	50	2 545	2 595	61.7
Eteisvahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat	38	57	95	2.3
Muut	7	12	19	0.4
Yhteensä	223	3 985	4 208	100.0

Tähän tilastoon tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellä mainitut 23 välitystä.

Välityksiä oli kertomusvuonnakin enemmän kuin työnhakijoita: välityksiä 4 208 ja työnhakijoita 3 553. Etenkin tilapäistarjoilijoiden suuren kysynnän vuoksi jouduttiin välittämään sama henkilö työhön useammankin kuin yhden kerran. Tilapäistä henkilökuntaa toimitettiin myös Hämeenlinnaan, Hankoon ja Tammisaareen.

Annostelijoiden, astiainkantajien ja -pesijöiden sekä keittiöapulaisten sijoittaminen kävi yleensä nopeasti, milloin kysymyksessä olivat keski-ikäiset ja sitä nuoremmat henkilöt. Vanhempien naisten työnsaanti oli sen sijaan vaikeampaa.

Kesäsesongin aikana vallinneen huomattavan työvoimantarpeen tähden oli välitystoiminta ulkomaille sangen vähäistä.

Kosketus eräisiin maaseudun työnvälitystoimistoihin ja työasiamiehiin vilkastui kertomusvuonna. Erityisesti Savonlinnan työnvälitystoimiston kanssa yhteistyössä sijoitettiin emäntiä ja keittiöhenkilökuntaa työllisyystyömaiden ruokaloihin Itä-Suomessa ja muualla. Täten voitiin jossakin määrin helpottaa Savonlinnan ja sen ympäristön työttömyystilannetta naisten kohdalla.

Työpäivää kohden oli 14.0 työnvälitystä (edellisenä vuonna 12.9).

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 77.0 (edellisenä vuonna 72.1) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 52.8 (edellisenä vuonna 55.8) välitystä.

Kertomusvuosi oli Helsingin työnvälitystoimiston historiassa merkkivuosi sikäli, että toimisto täytti 50 vuotta. Työnvälitystoimisto, joka oli ensimmäinen julkinen työnvälitystoimisto maassamme, aloitti toimintansa v:n 1903 alussa. Juhlavuoden merkeissä järjesti Helsingin kaupunki kutsuvieraille ja virkailijoille ohjelmallisen kahvitilaisuuden kaupungintalossa 13. 5. sekä tarjosi seuraavana päivänä päivälliset Kaupunginkellarissa. Edellisessä tilaisuudessa paljastettiin lautakunnan puheenjohtajan, lehtori Hilja Vilke-
maan reliefi-muotokuva, jonka kuvanveistäjä Uno Aro oli toimiston virkailijoiden tilauksesta veistänyt.
